

Hvad Fatter gjør, det er altid det Rigtige

Nu skal jeg fortælle Dig en Historie, som jeg har hørt, da jeg var Lille, og hver Gang jeg siden har tænkt paa den, synes jeg at den blev meget kjønnere; for det gaaer med Historier ligesom med mange Mennesker, de blive kjønnere og kjønnere med Alderen, og det er saa fornøieligt!

Du har jo været ude paa Landet? Du har seet et rigtigt gammelt Bondehuus med Straatag; Mos og Urter voxe der af sig selv; en Storkerede er der paa Rygningen, Storken kan man ikke undvære, Væggene ere skjeve, Vinduerne lave, ja, der er kun et eneste, der kan lukkes op; Bagerovnen strutter frem ligesom en lille tyk Mave, og Hyldebusken helder hen over Gjerdet, hvor der er en lille Pyt Vand med en And eller Ællinger, lige under det knudrede Piletræ. Ja, og saa er der en Lænkehund, der gjør af Alle og Enhver.

Netop saadant et Bondehuus var der ude paa Landet, og i det boede et Par Folk, Bondemand og Bondekone. I hvor Lidt de havde, kunde de dog undvære eet Stykke, det var en Hest, der gik og græssede paa Landeveis-Grøften. Fader red paa den til Byen, Naboerne laante den, og han fik Tjeneste for Tjeneste, men det var nok mere tjensomt for dem at sælge Hesten eller bytte den for Eet og Andet, der endnu mere kunde være dem til Gavn. Men hvad skulde det være.

»Det vil Du, Fatter, bedst forstaae!« sagde Konen, »nu er der Marked i Kjøbstaden, rid Du derind, faae Penge for Hesten eller gjør et godt Bytte; som Du gjør, er det altid det Rigtige. Rid til Markedet!«

Og saa bandt hun hans Halsklud, for det forstod hun dog bedre end han; hun bandt med dobbelt Sløife, det saae galant ud, og saa pudsede hun hans Hat med sin flade Haand, og hun kyssede ham paa hans varme Mund, og saa red han afsted paa Hesten, som skulde sælges eller byttes bort. Jo, Fatter forstod det.

Solen brændte, der var ingen Skyer oppe! Veien støvede, der vare saa mange Markedsfolk, til Vogns og til Hest og paa deres egne Been. Det var en Solhede, og der var ikke Skygge skabt paa Veien.

Der gik En og drev en Ko, den var saa nydelig, som en Ko kan være. »Den giver vist deilig Melk!« tænkte Bondemanden, det kunde være et ganske godt Bytte at faae den. »Veed Du hvad, Du med Koen!« sagde han, »skulle vi To ikke tale lidt sammen! seer Du, en Hest, troer jeg nok, koster mere end en Ko, men det er det Samme! jeg har mere Gavn af Koen; skal vi bytte?«

»Ja nok!« sagde Manden med Koen og saa byttede de.

Nu var det gjort, og saa kunde Bondemanden have vendt om, han havde jo udrettet, hvad han vilde, men da han nu engang havde betænkt at ville komme til Marked, saa vilde han komme til Marked, bare for at see paa det; og saa gik han med sin Ko. Han gik rask til, og Koen gik rask til, og saa kom de snart til at gaae lige ved Siden af en Mand, der førte et Faar. Det var et godt Faar, godt istand og godt med Uld.

»Det gad jeg nok eie!« tænkte Bonden. »Det vilde ikke komme til at savne Græsning paa vor Grøftekant, og til Vinter kunde man tage det ind i Stuen hos sig. I Grunden var det rigtigere af os at holde Faar, end holde Ko. Skal vi bytte?«

Ja, det vilde da nok Manden, som havde Faaret, og saa blev det Bytte gjort, og Bondemanden gik med sit Faar hen ad Landeveien. Der ved Stenten saae han en Mand med en stor Gaas under Armen.

»Det er en svær Een, Du der har!« sagde Bondemanden, »den har baade Fjer og Fedt! den kunde tage sig godt ud i Tøir ved vor Vandpyt! den var Noget for Moder at samle Skrællinger til! Hun har tidt sagt, »bare vi havde en Gaas!« nu kan hun da faae den – og hun skal faae den! vil Du bytte? Jeg giver Dig Faaret for Gaasen og Tak til!«

Ja, det vilde da den Anden nok, og saa byttede de; Bondemanden fik Gaasen. Nær ved Byen var han, Trængselen paa Veien tog til, der var en Mylren af Folk og Fæ; de gik paa Vei og paa Grøft lige op i Bommandens Kartoffler, hvor hans Høne stod tøjret for ikke i Forskrækkelse at forville sig og blive borte. Det var en stumpumpet Høne, der blinkede med det ene Øie, saae godt ud. »Kluk, kluk!« sagde den; hvad den tænkte derved, kan jeg ikke sige, men Bondemanden tænkte, da han saae hende: hun er den skønneste Høne, jeg endnu har seet, hun er kjønnere end Præstens Liggehøne, den gad jeg nok eie! en Høne finder altid et Korn, den kan næsten sørge for sig selv! jeg troer, at det er et godt Bytte, om jeg fik den for Gaasen! »skal vi bytte?« spurgte han. »Bytte!« sagde den Anden, »ja det var jo ikke saa galt!« og saa byttede de. Bommanden fik Gaasen, Bondemanden fik Hønen.

Det var en heel Deel, han havde udrettet paa den Reise til Byen; og varmt var det, og træt var han. En Dram og en Bid Brød trængte han til; nu var han ved Kroen, der vilde han ind; men Krokarken vilde ud, ham mødte han lige i Døren med en Pose svingende fuld af Noget. »Hvad har Du der?« spurgte Bondemanden.

»Raadne Æbler!« svarede Karlen, »en heel Sæk fuld til Svinene!«

»Det er da en farlig Mængde! det Syn undte jeg Mo'er. Vi havde ifjor kun et eneste Æble paa det gamle Træ ved Tørvehuset! det Æble skulde gjemmes, og det stod paa Dragkisten til det sprak. Det er altid en Velstand! sagde vor Mo'er, her kunde hun faae Velstand at see! ja, jeg kunde unde hende det!«

»Ja, hvad giver I?« spurgte Karlen.

»Giver? Jeg giver min Høne i Bytte,« og saa gav han Hønen i Bytte, fik Æblerne og gik ind i Krostuen, lige hen til Skjenken, sin Sæk med Æblerne stillede han op mod Kakkellovnen, og der var lagt i, det betænkte han ikke. Mange Fremmede var her i Stuen, Hestehandlere, Studehandlere og to Englændere, og de ere saa rige, at deres Lommer revne af Guldpenge; Veddemaal gjøre de, nu skal Du høre!

»Susss! susss!« hvad var det for en Lyd ved Kakkellovnen? Æblerne begyndte at stege.

»Hvad er det?« Ja, det fik de da snart at vide! hele Historien om Hesten, der var byttet bort for Koen og lige ned til de raadne Æbler.

»Naa! Du faaer Knubs af Mutter, naar Du kommer hjem!« sagde Englænderne, »der vil ligge et Huus!«

»Jeg faaer Kys og ikke Knubs!« sagde Bondemanden, »vor Mo'er vil sige: hvad Fatter gjør, er det Rigtige!«

»Skal vi vedde!« sagde de, »Guldmønt i Tøndeviis! hundrede Pund er et Skippund!«

»Det er nok at give Skjeppen fuld!« sagde Bondemanden, »jeg kan kun stille Skjeppen fuld med Æbler og mig selv og Mutter med, men det er da Mere end Strygmaal, det er Topmaal!«
»Top! top!« sagde de, og saa var Veddemaalet gjort.

Kromandens Vogn kom frem, Englænderne kom op, Bondemanden kom op, de raadne Æbler kom op, og saa kom de til Bondens Huus.

»God Aften, Mo'er!«

»Tak, Fa'er!«

»Nu har jeg gjort Bytte!«

»Ja, Du forstaaer det!« sagde Konen, tog ham om Livet og glemte baade Pose og de Fremmede.

»Jeg har byttet Hesten bort for en Ko!«

»Gud skee Lov for Melken!« sagde Konen, »nu kan vi faae Melkemad, Smør og Ost paa Bordet. Det var et deiligt Bytte!«

»Ja, men Koen byttede jeg igjen bort for et Faar!«

»Det er bestemt ogsaa bedre!« sagde Konen, »Du er altid betænksom; til et Faar har vi just fuldt op af Græsning. Nu kan vi faae Faaremelk og Faareost og uldne Strømper, ja, ulden Nattrøie! den giver Koen ikke! hun taber Haarene! Du er en inderlig betænksom Mand!«

»Men Faaret har jeg byttet bort for en Gaas!«

»Skal vi virkelig have Mortensgaas iaar, lille Fatter! Du tænker altid paa at fornøie mig! det er en yndig Tanke af Dig! Gaasen kan staae i Tøir og blive endnu mere fed til Mortensdag!«

»Men Gaasen har jeg byttet bort for en Høne!« sagde Manden.

»Høne! det var et godt Bytte«, sagde Konen, »Hønen lægger Æg, den ruger ud, vi faae Kyllinger, vi faae Hønsegaard! det har jeg just saa inderligt ønsket mig!«

»Ja, men Hønen byttede jeg bort for en Pose raadne Æbler!«

»Nu maa jeg kysse Dig!« sagde Konen, »Tak, min egen Mand! Nu skal jeg fortælle Dig Noget. Da Du var afsted, tænkte jeg paa at lave et rigtigt godt Maaltid til Dig: Æggekage med Purløg. Æggene havde jeg, Løgene manglede mig. Saa gik jeg over til Skoleholderens, der har de Purløg, veed jeg, men Konen er gjerrig, det søde Asen! jeg bad om at laane –! laane? sagde hun. Ingenting groer i vor Have, ikke engang et raaddent Æble! ikke det kan jeg laane hende! nu kan jeg laane hende ti, ja, en heel Pose fuld! det er Grin, Fa'er!« og saa kyssede hun ham lige midt paa Munden.

»Det kan jeg lide!« sagde Englænderne. »Altid ned ad Bakke og altid lige glad! det er nok Pengene værd!« og saa betalte de et Skippund Guldpenge til Bondemanden, som fik Kys og ikke Knubs.

Jo, det lønner sig altid, at Konen indseer og forklarer at Fatter er den Klogeste, og hvad han gjør, er det Rigtige.

See, det er nu en Historie! den har jeg hørt som Lille, og nu har Du ogsaa hørt den og veed, at hvad Fatter gjør, det er altid det Rigtige.